

personalia

Prof. ir. J.P. Thijsse overleden

Na lange tijd ziek te zijn geweest is in Den Haag op bijna 85-jarige leeftijd op 6 januari 1981 overleden professor ir. Jacobus Pieter Thijsse, oud-directeur van het Waterloopkundig Laboratorium te Delft. Professor Thijsse was op 27 januari 1896 geboren als zoon van dr. Jac. P. Thijsse, wiens naam met die van E. Heimans voortleeft als beschrijver van de natuur. Hij studeerde in Delft, waar hij in 1919 het diploma weg- en waterbouwkunde (civiele techniek) behaalde. In december 1918 begon hij zijn carrière als tijdelijk ingenieur bij de commissie-Lorentz, de staatscommissie die zich bezighield met de afsluiting van de Zuiderzee en werd hij de grote man achter de Zuiderzeewerken. Lange tijd was hij hoofd-ingenieur bij de dienst Zuiderzeewerken. Van januari 1948 tot mei 1958 was hij hoofd-ingenieur-directeur van deze dienst. Hij werd hoogleraar in Bandoeng en bracht als adviseur van de Verenigde Naties advies uit. In 1954 keerde hij terug naar Nederland, waar hij optrad als adviseur van de Rijksdienst voor het Nationale Plan. In 1958 aanvaardde hij het ambt van hoogleraar in comprehensive planning aan het ISS. Als zodanig bleef hij tot 1966 werkzaam; twee jaar later verscheen er een bundel Essays in honour of professor Jac. P. Thijsse. Eveneens in 1968 benoemde het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen professor Thijsse tot voorzitter van de Waddencommissie, die tot taak kreeg een inventaris te maken van alle bij de toekomst van de Waddenzee betrokken aspecten en elk daarvan wetenschappelijk te onderzoeken.

Bekend werd de uitspraak, die de man, die wel 'de vader van de Deltawerken' en 'de toevenaar van waterstaat' werd genoemd, in 1963 deed over het aantasten van de natuurschoon in Nederland: *'Eén van mijn grootste zorgen is dat herhaaldelijk het gezicht van Nederland wordt geschonden door grote werken, waarvan de ontwerpers en uitvoerders zich niet altijd in voldoende mate bewust zijn van wat daarbij verloren gaat. Men dient steeds te streven naar een verzoening tussen industriële ontwikkeling en leefbaarheid van ons land.'*

Thijsse toonde zich hierin de zoon van zijn eveneens beroemde vader, één der oprichters van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland en schrijver van 'Het Vogeljaar'.

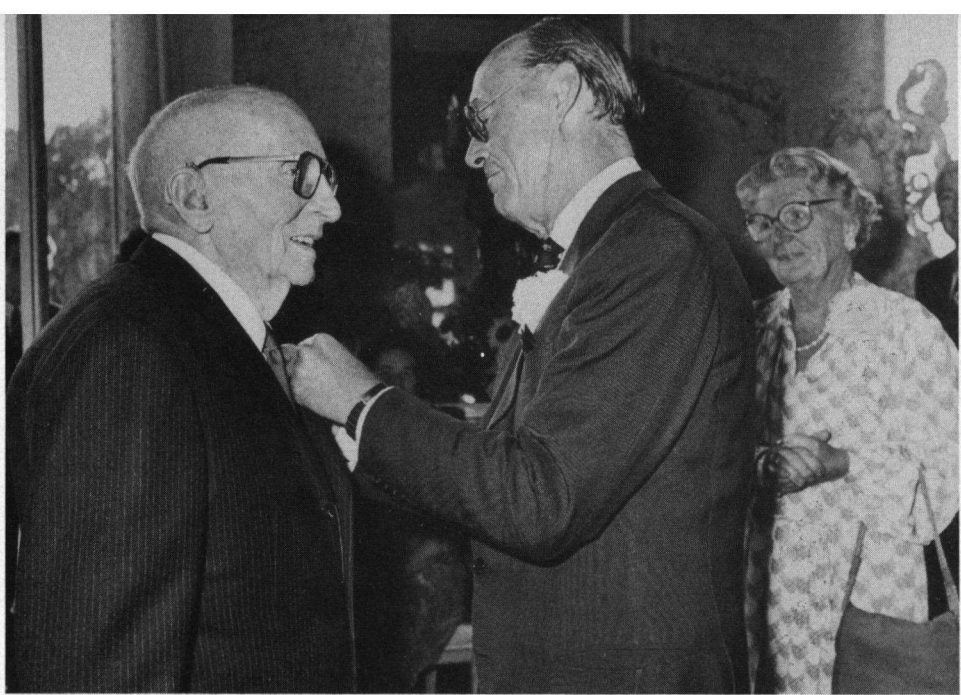
Jan P. Strijbos, ridder in Orde van de Gouden Ark

Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden heeft per 1 januari 1980 Jan P. Strijbos benoemd tot ridder in de Orde van de Gouden Ark. Deze hoge onderscheiding is door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden ingesteld als waardering voor bijzondere verdiensten voor het behoud van flora en fauna in de wereld.

Op 20 september 1980 werden op Paleis Soestdijk de versierselen, behorende bij deze orde, persoonlijk door Zijne Koninklijke Hoogheid aan hem en tien andere gedecoreerden uitgereikt. Het betreft hier natuurbe-

Prof. ir. Jac. P. Thijsse op 'Queekhoven' in gesprek met Gerda Taapken op 12 december 1978 tijdens de vorige uitreiking van de Dr. Jac. P. Thijsse - Vogeljaar-prijs

Uitreiking van de Orde van de Gouden Ark op paleis Soestdijk aan Jan P. Strijbos op 20 september 1980.

Foto: Nationaal Foto- en Persbureau B.V.

schermers uit een groot aantal landen, voor een belangrijk deel mensen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor het Wereld Natuur Fonds. Bij de plechtigheid, die door ongeveer 50 genodigden werd bijgewoond, was ook Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana aanwezig. De letterlijke Engelse tekst over de waardering van Jan P. Strijbos luidde:

'The Order of the Golden Ark is awarded to Mr. J.P. Strijbos for his determined efforts on ornithological conservation in the Netherlands and for his natural history films which have so greatly contributed to nature conservation education'.

Tegelijkertijd werd ook de Engelse ornitholoog Guy Mountfort, bestuurslid van het Internationale Wereld Natuur Fonds en één der auteurs van Petersons Vogelgids, tot commandeur in de Orde van de Gouden Ark benoemd.

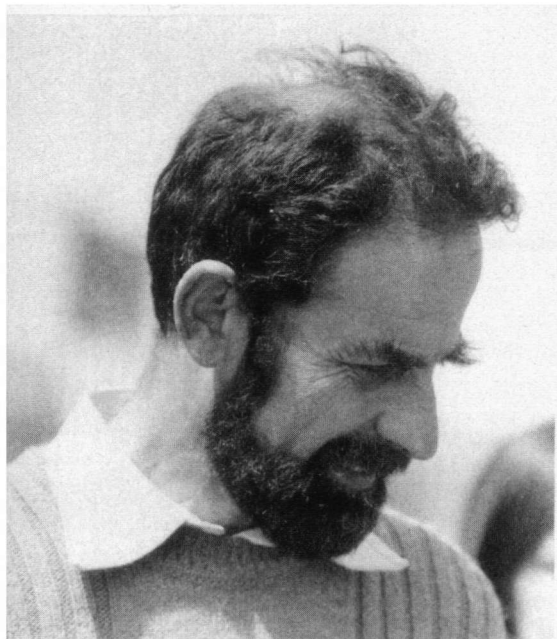
Op 14 maart 1981 hoopt Jan P. Strijbos 90 jaar te worden. Wij hebben een bijzonder grote waardering voor de interesse die Jan P. Strijbos in de loop van zijn lange leven bij het publiek voor de vogels heeft gekweekt. De invloed, die hierbij van is uitgegaan, leeft nog steeds bij ons volk en breidt zich nog steeds verder uit.

Mocht u óók deze grote waardering hebben, dan zullen wij erg op prijs stellen indien velen hem een schriftelijke blijk van waardering op zijn 90ste verjaardag zullen zenden. Zijn adres is Jan P. Strijbos, Huize 'Bodaan', kamer 5, Bramanlaan 2, 2110 AC Bentveld, post Aerdenhout.

Ook Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana feliciteerde Jan P. Strijbos bij de uitreiking van de hoge onderscheiding.

Foto: Herman van Dam.

Michel Brosselin, een der meest succesvolle Franse natuur- en vogelbeschermers, die op 7 augustus 1980 zo tragisch om het leven kwam.

Michel Brosselin overleden

De vogel- en natuurbescherming in Frankrijk is door het verlies van de grote Franse vogelbeschermers Michel Brosselin een ernstige slag toegebracht. Op 7 augustus 1980 werd hij te Chasnais (Vendée) door een dolle stier ernstig verwond en toen men hem later aantrof was hij reeds overleden.

Hij bekleedde in vrijwel alle Franse natuur- en vogelbeschermingsorganisaties belangrijke functies en was de spil in al het gebeuren op dit gebied. Speciaal de vogels gingen hem zeer ter harte en hij kan de 'Roger Arnhem van Frankrijk' genoemd worden. Brosselin heeft zich ook zeer ingezet voor de bescherming van de 'wetlands' in Frankrijk en daarbuiten.

Michel werd geboren in 1936 te Vichy (Allier) en zijn dood is voor de vogelbescherming in Frankrijk een vreselijk ernstige slag. Wij zullen trachten in zijn voetspoor verder te blijven werken.

J.T.

Eddie Watkinson

Op 19 maart 1980 stierf door een vreselijke, ongeneeslijke ziekte onze beste vriend Eddie Watkinson op 65-jarige leeftijd.

Honderden vogelliefhebbers zullen zich hem uit Mallorca herinneren, omdat hij iedereen uit werkelijk de hele wereld, die zich voor vogels interesseerde, hielp en van informatie voorzag. In de zeven jaar dat hij met zijn vrouw Pat op het eiland woonde had hij daar een naam en faam opgebouwd van hartelijkheid en gastvrijheid. Ten gerieve van zijn vele vrienden, die op het eiland kwamen, stelde hij

'A guide to Bird-Watching in Mallorca' samen. Het succesvolle boekje is haast klassiek in haar soort te noemen. Voor zijn dood was hij nog bezig aan een herziene druk. Deze sympathieke en eenvoudige mens, die na een actief leven in Engeland gehoopt had nog vele jaren te mogen doorbrengen in het zonnige Mallorca was steeds bereid elke ornitholoog, van welke nationaliteit dan ook, van dienst te zijn. Voor ons blad schreef hij twee artikelen over de vogeljacht op de Balearen (Het Vogeljaar 24(5) : 248-249 en 26(1) : 13).

Samen met zijn vrouw vertoonde hij ook geregeld zijn film over de vogels van Mallorca, waarvoor alle inkomsten werden overgemaakt aan de Royal Society for Protection of Birds. Hij zal door iedereen gemist worden die hem kende of alleen maar met hem correspondeerde. Wij hebben diep ontzag voor zijn vrouw Pat, die zijn werk nu alleen voortzet. Wij raden iedere vogelliefhebber die naar Mallorca gaat zich met haar vantevoren in verbinding te stellen. Het volgende jaar hoopt zij twee maal per week een avondbijeenkomst te organiseren waar vogelmensen elkaar kunnen ontmoeten en over de vogels kunnen praten bij een kopje koffie. Bovendien kunt u bij haar 15 % reductie krijgen bij de huur van een auto op het eiland. En mocht u de gids over de meest gunstige waarnemingsplaatsen willen aanschaffen dan kunt u óók bij haar terecht.

Haar adres is mrs. P. Watkinson, Apto 72 (P.O. Box), Puerto J.T. Pollensa, Mallorca, Balearen, Spanje.

Eddie Watkinson, de ornithologische spil van de Balearen.

SOVON-broedvogelatlas; teleurstelling, ergernis en schrik?

De opmerking van de heer G.M. Boogaard (Vogeljaar 28(6) : 328) over de broedvogelatlas heb ik als medewerker aan deze atlas met enige droefheid gelezen. De heer Boogaard schrijft te zijn geschrokken over de aantallen broedvogels, die wij nog blijken te bezitten. Zelf zou hij de aantallen liever lager hebben

opgegeven dan ze zijn, want bij zulke enorme aantallen behoeft men niet zo hard te schreeuwen over achteruitgang, jacht, trekvogelmoord, e.d. Daarnaast heeft hij ook andere kritiek op de opgegeven aantallen broedparen. Volgens hem zouden die in werkelijkheid bij veel soorten slechts 1/10 bedragen van wat er in de atlas staat opgegeven. Dit wordt dan gestaafd met de volkomen lege bewering dat de schrijver al tientallen jaren een vogeldagboek bijhoudt, waarin de achteruitgang in aantallen schrikbarend goed is te volgen.

Men kan zich afvragen of de aantallen in de atlas nu werkelijk zo onbetrouwbaar zijn en dan vooral zo veel te hoog als de heer Boogaard beweert. Het gaat hierom gegevens die door vele honderden met name genoemde medewerkers zijn bepaald in de ruim 1500 blokken, waarin ons land verdeeld kan worden. In de inleidende hoofdstukken staat duidelijk hoe de gegevens zijn verzameld. In de uiteindelijke aantalsopgaven is van de ene soort de range tussen wat er minimaal en wat er maximaal zat groter dan van de andere soort. Van sommige weten wij ieder jaar exact het aantal nesten (bijvoorbeeld van de Ooievaar), van andere weten wij het vrij nauwkeurig (Zilvermeeuw) en van nog andere weten wij het minder nauwkeurig (Ekster). Voor mij is het volkomen onbegrijpelijk waarom het getal van de Ekster, gesteld op 50.000-100.000 broedparen, nu 'rondt een lacher-tje' is. De opgaven zijn door de verschillende auteurs zo serieus mogelijk bewerkt. De teksten zijn zeker niet zo maar even, tussen neus en lippen door, in elkaar gedraaid. De auteurs staan met name genoemd op bladzijde 414-416. Als men ook maar enigszins thuis is in de kring van vogelonderzoekers, dan ziet men dat het zowel amateur- als beroepsornithologen zijn, die blijkens hun publicaties veelal ook in ander verband reeds onderzoek hebben verricht aan de door hen voor de atlas bewerkte vogelsoorten. Via deze lijst kan de auteur van de beschrijving bij de Ekster worden opgespoord. Het blijkt een bekend bioloog, die al een aantal jaren achtereenvolgende onderzoek aan Eksters verricht. Dacht de heer Boogaard nu door het onthullen van het bestaan van zijn geheime dagboek werkelijk te hebben aangetoond dat het eksterstuk in de atlas niet deugt en dat de opgegeven waarde te hoog is?

Waarom is er schrik, teleurstelling en ergenis bij de heer Boogaard als hij bij het doornemen van de atlas bemerkt dat er meer vogels zijn dan hij dacht? Is het niet interessanter te zien dat er zich in deze eeuw in ons land enkele vogelsoorten met succes hebben gevestigd en dat andere soorten in aantal zijn toegenomen. Daartegenover staat ook dat er enkele soorten zijn verdwenen en andere in aantal zijn afgenomen. Heeft de heer Boogaard zich tevoren werkelijk blindelings laten meeslepen bij het schreeuwen tegen de boze jagers en trekvogelmoordenaars, die de vogel-

stand belagen? Wist hij dan werkelijk niet dat er ieder jaar een flink aantal vogels wordt geboren en dat er ieder jaar zo gemiddeld een zelfde aantal doodgaat? Dat hij het als dierenbeschermers erg vindt dat een vogel wordt doodgeschoten in plaats dat deze crepeert in de stookolie, vertrap wordt door een groter dier, geslagen wordt door een Havik, leeggelaten wordt door parasieten, verhongert door uitstoting, of verkramp in een ziekte, kan ik mij best voorstellen. Maar op zich hebben doodsoorzaken niets met de vogelstand te maken. Hierbij speelt alleen het aantal dat jaarlijks sterft ten opzichte van het aantal dat geboren wordt een rol. Voor de een is het een troost dat een vogel die verkramp in een ziekte later niet meer kan worden geschoten, voor een ander geldt het omgekeerde. Voor de stand maakt dat echter niets uit.

Bij het broedvogelproject is een goed compromis gevonden tussen wat wij allemaal zouden willen en wat verantwoord is. Ik vind het wel prettig om te zien dat de stand van veel soorten zeer omvangrijk is. Als districtscoördinator twijfelde ik wel eens aan bepaalde zaken die de waarnemers opschreven. Meestal konden de medewerkers mij dan in het veld snel overtuigen van hun gelijk. Kortom ik hecht wel waarde aan de gegevens ook al zijn ze noodzakelijkerwijs soms wat globaal. Maar is het aantal van 5-9 Ooievaars nu werkelijk zoveel exacter dan van de 50.000 - 100.000 Eksters?

Uit het stukje van de heer Boogaard blijkt dat hij de uitkomsten van dit serieuze onderzoek het liefst zou willen vervalsen door bij een reeks van soorten de verkregen aantallen met maar liefst 90% te verminderen. Zijn motief hiervoor lijkt te zijn dat je dan argumenten hebt om lekker hard te kunnen blijven schreeuwen over achteruitgang door jacht en trekvogelmoord. Het is voor de natuurbescherming zeker noodzakelijk deze en andere zaken goed in het oog te houden en het is nuttig om tijtjds mogelijke bedreigingen van de broedvogelstand te signaleren. Het is echter gevaarlijk om hard te schreeuwen als het gaat om aantoonbaar bijkomstige sterftefactoren. Daardoor leidt men de aandacht af van zaken die van wezenlijker belang zijn voor de bescherming van de natuur en in het bijzonder van de vogelstand.

Als wij onze vogels willen behouden, zullen wij allemaal mee moeten doen aan de bescherming. Wij zullen aan de hand van zo goed mogelijke gegevens iedereen, van hoog tot laag, moeten overtuigen van de noodzaak van beschermende maatregelen. Dat kan echter niet lukken met uit de lucht gegrepen gegevens, in ieder geval niet met blijvend succes. Het lukt ook niet als men zonder ook maar enig werkelijk argument de gegevens van anderen als lacher-tjes bestempelt en dan en passant ook nog even vertelt dat leden van een bepaalde vereniging al helemaal bekend staan als 'notoire falcificateurs'.

■ C. Swennen, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel.